

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vitæ Pontificum Romanorum

Ex Antiquis Monumentis Collectae

Sandini, Antonio

Bambergae, 1753

XCVII. Hadrianus I. Anno Christi 772. Constantini Copronymi 32.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65464](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65464)

pos maximè pertineat Missam celebrare, ut explicat Suarez tom. 3. in 3. p. disput. 83. sect. 1. sed quia revera sic ferebat mos priscus Ecclesie, ut soli Episcopi hunc hymnum dicerent, sicut soli in prima populi salutatione dicunt Pax vobis *his diebus*, quibus Gloria in excelsis *dici solet*. Vide annotat. 3. ad Telephorum, & 7. ad Symmachum.

(5) Ambrosius Autpertus in epist. ad hunc Pontificem, quam præponit libris suis in Apocalypsin S. Joannis tom. 13. Bibl. Patr. pag. 404. *Peto, ut vestro etiam decreto profuturi firmi maneant: quod videlicet nullum ante me alium tractatorem fecisse reperio*. Et his verbis Mabillonius Præfat. in Part. 2. Sac. 4. Benedict. num. 177. colligit. Autpertum existimasse, nullum ante se existisse Tractatorem, qui libris suis approbatoris decreti auctoritatem à Papa flagitaverit.

XCVII.

HADRIANUS I.

ANNO CHRISTI 772.

CONSTANTINI COPRONYMI 32.

HADRIANUS Theodori filius, Bar. an. Romanus, Diaconus Cardina- 772. 9.
 lis vitæ sanctimoniâ & eruditione in- 3. 8.
 signis, anno 772. V. Idus Februar. Pag. 6. 1.
 Pontifex creatus est. Altero mense
 Pon-

Pontificatûs nondum exacto, Desiderium Ecclesiasticæ ditioni infestum cernens, verensque minitantem Urbem, per Legatos rogavit Carolum Magnum, ut exemplo Patris Pippini succursum vellet Ecclesiæ, atque Exarchatui, & Regem compelleret ad restituendas Urbes occupatas contra fœdus. Ille Romanæ Ecclesiæ subsidio veniens, Desiderio Ticinensi obsesso, ac demum capto, & Longobardis in deditioem acceptis, eorum in Italia Regno finem imposuit anno 774. cùm stetisset annos sex supra ducentos. (1) Obsidionis tempore Carolum ad Pascha celebrandum Romam profectum cum omni honore suscepit Hadrianus, tenuitque ab eo, ut donationes & restitutiones à Pippino factas non solum confirmaret, sed etiam augetet. 2. Vix in Galliam reversum Romam rursus Hadrianus accivit adversus Ecclesiæ hostes. Eo, quoniam expeditionem susceperat contra Saxones rebellantes, anno duntaxat 781. cum uxore filiisque Pippino & Ludovico iterum venit; quorum utrumque Pontifex inauguravit, alterum

Bar. an.
773. §. 1.
11. 12.

An. 774.
§. 6. 7.
Pag. §. 1.
13.

Bar. an.
781. §.
12.
Pag. §. 1.

mae

majorem natu Regem Longobardo-
 rum, alterum Aquitaniæ. Tum Ca-
 rolus territorium Sabinense Hadria-
 no ejusque successoribus concessit.
 Eundem Carolum reversum in Ita-
 liam ad reprimendam audaciam Ari-
 gisi Ducis Beneventani, qui rebella-
 verat, idem Pontifex tertio Romæ
 excepit anno 787. Mirè lætum Fran-
 corum Principum munificentia ac pa-
 trocinio Hadrianum, multò lætio-
 rem reddidit Constantini VI. & Ire-
 nes matris religio, quorum operâ
 Orientali Ecclesiæ pax restituta est.
 Leone enim IV, Copronymi Patris
 haud absimili, vitâ defuncto, filius
 ejus Constantinus decennis puer, cum
 Irene matre sanctissima femina Im-
 perium adepti, proscripam Catho-
 licam Fidem revocârunt. Quam
 deinde ut stabilirent, anno 787. Ha-
 driani voluntate Concilium generale
 indixerunt adversus Iconomachos,
 qui hætenus Orientalem Ecclesiam
 divexaverant. (3) Suos ad conven-
 tum hunc Legatos misit Hadrianus,
 quemadmodum anno 794 ad Syno-
 dum à Carolo Magno, se pariter
 consentiente, indictam Francofur-
 tum.

Bar. an.
 787. §. 64
 Pag. 9. 6.

Bar. an.
 785. §. 2.

Bar. an. 795. §. 1. 11. Pag. §. 1. tum. (4) Idem libros Carolinos confutasse dicitur: (5) idemque literas Pontificias, quæ cerâ primùm signabantur, plumbo muniendas decrevisse. (6) Exitu anni 795. VIII. Kal. Januar. decessit, cùm annos tres & viginti, menses decem, dies decem septemque in Pontificatu confecisset, ita Carolo Magno charus, ut audita ejus morte non temperaverit à lacrymis, teste Eginhardo in vita ejusdem Caroli cap. 19.

ANNOTATIONES.

(1) Longobardi in Italiam ingressi sunt anno 568. deoque Regnum Longobardicum duravit tantum annos 206. Petrus ad an. 774. §. 7.

(2) Vide Petrum de Marca lib. 3. De Concordia Sacerdotii & Imperii cap. 10. §. 5.

Sigebertus in Chron. ad an. 773. inter Scriptores Rer. Germanic. Pistorii tom. 1. pag. 780. memoriæ prodidit, Carolum Magnum, post captum Ticinum, Romam iterum concessisse, & Synodo 153. Episcoporum & Abbatum celebratæ ab Hadriano interfuisse: in eaque Hadrianum dedisse Carolo jus eligendi Romanum Pontificem, & insuper Archiepiscopos, & Episcopos, per singulas provincias ab eo investituram

acci-

accipere desinuisse. At Synodum illam esse commentitiam ostendunt Baronius ad an. 774. §. 10. & ad an. 964. §. 22. Vi-
 ctorellus in Addit. ad Ciaconium in Vita
 Hadriani I. Petrus de Marca lib. 2. De
 Concordia cap. 12. §. 9. Ludovicus Tho-
 massinus de vetere & nova Ecclesiæ disci-
 plina Part. 2. lib. 2. cap. 20. & 25. & Ni-
 colaus Alemannus de Lateranensibus Pari-
 titis cap. 10. pag. 82. Horum sententiam
 secutus sum disertat. 9. unde ea sumes,
 quæ ad hunc locum pertinent.

(3) Oecumenicum VII. Nicænum II. Concil.
 Constantinopoli anno 787. inchoatum, ac Oecum.
 deinde Nicæam Bithyniæ translatum, ideó VII.
 que utriusque Urbis nomine à Scriptori-
 bus, ut ait Petrus de Marca lib. 2. De
 Concordia cap. 17. §. 2. *Constantinopo-
 litanum, vel Nicænum dictum.* Abso-
 lutum est eodem anno. Numerus Epif-
 coporum, qui interfuerunt, incertus. Non
 plus quinquaginta supra trecentos fuisse,
 magis credo. Præfuerunt Hadriani Lega-
 ti Petrus Archipresbyter Ecclesiæ S. Petri,
 & Petrus Monachus atque Abbas S. Sabæ.
 Quod si Tarasius Episcopus Constantino-
 politenus habitâ oratione Concilium in-
 choavit, & interlocutionibus direxit, id
 fecit permissu Legatorum. Hi siquidem
 contenti primam confessus locum tenere,
 negotium ei dederunt, utpote Græcæ lin-
 guæ peritissimo, atque exercitatissimo in
 his rebus, de quibus agendum erat. Cæ-
 terum eos in præcipuo capite, de quo erat
 Sandini Vitæ Pontif, **D** con-

*controversia, jus suum usurpasse, sententiam à Patriarchis & ceteris Episcopis exigendo, observat Petrus de Marca lib. 5. de Concordia cap. 14. §. 5. Concilium actionibus septem perfectum est. Græci Codices octavam adjiciunt, eam videlicet, quæ habita est Constantinopoli, quo Constantinus & Irene revocarunt Episcopos, ut ab ipsis audirent ea, quæ Nicææ statuta fuerant. Tria in his actionibus notanda sunt. Primum quod Tarasius act. 5. ex Joanne Thessalonicensi asseruit, Angelos tenui corpore prados & aëreo sive igneo, id examinatum non fuisse à Concilio, tum quia nonnulli ex antiquis Patribus tam Græcis, quam Latinis ejus sententiæ fuerunt, tum maxime quia de alia doctrina disceptabatur. Alterum, quod act. 6. legitur, Iconomachos, licet Eucharistiam vocarent imaginem Corporis Christi, non tamen negasse, in ea contineri verum Christi corpus, ac proinde hereticos *Protestantes* non solum ab hac VII. Synodo, sed etiam à Pseudoseptima fuisse prædamnatos, eosdemque mentiri impudentissimè, cum dicunt, Iconomachos negasse ipsum Domini corpus esse in Sacramento Eucharistia. Tertium denique, act. 7. recitatum fuisse Symbolum inserta voce hæc: *Qui à Patre, Filioque procedit. Quod*, ut ait Baronius ad an. 787. §. 39. *Iconoclastarum prima fuit illa reprehensio, ne diceretur Spiritus à Patre Filioque procedere.**

procedere. Quod attinet ad cultum imaginum sacrarum, damnati sunt tam ii, qui eas perinde atque idola execrabantur, quique asserebant ornamentum, non venerationis causâ in Templis esse collocandas: tum ii, qui è contrario volebant honorem *Latria* illis haberi: adeò falsum est, quod tradunt recentiores Heterodoxi, adorationem *Latria*, unius Dei propriam, ab hac Synodo adjudicatum imaginibus Sanctorum.

De imaginibus divinarum Personarum nihil decretum. Ex consuetudine usque ab Apostolis deducta Deus Pater Senis specie ac figurâ pingi solet, Viri Filius, Spiritus Sanctus Columbæ & Ignis. Canones duo & viginti ad Ecclesiæ disciplinam regendam sanciti sunt. Synodum Hadrianus confirmavit.

(4) Adfuerunt huic Concilio trecenti circiter Episcopi ex Italia, Gallia, Germania, atque Britannia, & duo Legati Hadriani, Theophylactus & Stephanus Episcopi. Quare, ut ait Baronius ad an. 794. §. I. *ob numerositatem Episcoporum presentiamque Apostolica Sedis Legatorum Plenarium reperitur nominatum.* Præcipuam convocationis causam præbuit error Elipandi Archi-Episcopi Toletani, & Felicis Urgellitani Antistitis, qui Christum non verum, sed adoptivum Dei filium asserebant. Canones sex & quinquaginta conditi. Canone secundo damnatam Synodum Nicenam II. Oecumenicam VII.

falsò ajunt recentiores Iconomachi. Eo enim canone illo damnatur doctrina ejus Synodi, in qua scriptum habebatur, ut qui imaginibus Sanctorum ita ut Deificæ Trinitati servitium, aut adorationem non impenderent, anathema judicaretur. Quod Nicæna II. Synodus nec decrevit, nec dixit: imò salutationem & honorariam adorationem, quam tribuit imaginibus sacris, distinguit à cultu Latriæ, qui debetur soli Deo, & postremâ act. 7. statuit, honorariam his (imaginibus) adorationem tribuendam, non tamen veram Latriam, qua secundum fidem est, quaque solam divinam naturam decet.

(5) Epistola ad Carolum Magnum, quæ exstat apud Labbeum tom. 7. Conc. pag. 915. apud Harduinum tom. 4. Conc. pag. 773.

Petavius tom. 5. Theologic. Dogmat. lib. 15. cap. 12. Per idem tempus editum est sub Caroli M. Francorum Regis nomine Opus quoddam in quatuor libros distributum - - - Est autem Carolinum opus illud impendio virulentum & acerbum contra Synodum VII, & eos, qui in illa sententiam dixerunt: quos identidem mordacibus dictis & aculeatis configit - - - Prodiit in lucem anno Christi 1549. ab, nescio, quo editum, qui & præfationem scripsit, primis nominis

minis sui syllabis prefixis Eli, Phili:
 Hunc verò perspicuum est è Lutheri se-
 cta fuisse capitalem hominem, qui adver-
 sus imaginum cultum & Catholicam par-
 tem rabiosum ac virulentum stilum exer-
 cuit - - - Caterum de Carolino hoc
 Opere non sine causa queritur, an ad
 Hadrianum Papam Romam sit à Carolo
 missum, eique responderit Hadrianus.
 Neminem legi hæctenus de hoc argumen-
 to disputantem, qui non pro certo illud
 habuerit, Carolum Magnum quatuor
 istos libros per Engilbertum Abbatem
 Romam destinasse, & eos ab Hadriano
 confutatos esse. Sed cur ab illis dissen-
 tiam, his potissimum rationibus adducor.
 Et rationibus allatis, ita concludit. Mea
 porro hæc opinio est, non ab Carolo ipso,
 sed ejus nomine elaboratum illud opus esse
 unà cum Prefatione ab Episcopo aliquo, vel
 etiam pluribus, hortatu, quantum licet
 conicere, Caroli ipsius, qui tamen Opus ip-
 sum neque legerit, neque probaverit. Peta-
 vio in hoc accedit Nat. Alexan. in Hist. Eccl.
 Sæc. 8. dissertat. 6. §. 6. ubi contra Bel-
 larminum, qui tum lib. 2. De Conciliis
 cap. 8. tum lib. 2. de imaginibus cap. 15.
 libros illos Carolo penitus adjudicat, eos dicit
 vel à Carolo Magno, vel eo jubente ab
 alio Regio ejus nomine compositos & vul-
 gatos.

(6) Pontifices sigilla plumbo imprimere cepisse circa tempora Stephani III. & Hadriani I. tradit Polydorus Vergilius lib. 8. de rerum inventoribus cap. 20. Thomas Stubbins, qui vixit sub annum 1360. id refert ad Gregorium I. Dominicus Raynaldus Bibliothecæ Vaticanæ custos, apud Allatum lib. 1. De Ecclesiæ Occident. & Oriental. consensione, cap. 6. §. 2. ad Silvestrum I. Momenta rationum, quæ à singulis afferuntur, expendit Mabillonius lib. 2. de re diplomatica cap. 14. Nunc sigilla Pontificum sunt capita D. Petri & Pauli impressa plumbo. Petrus levam, Paulus dexteram tenet, sive quod in sacris potior locus semper sinister sit habitus, dexter vero posterior, ut ait Baronius ad an. 325. §. 58. sive quod sculptores & calatores, ut conjicit Antonius Carracciolus apud memoratum Allatum §. 3. ex hallucinatione vitioque in sculptis à se formis sigillisque Petrum dextrâ, Paulum sinistrâ calarunt; quod sanè contra fecisse oportuit, ut suum quisque locum expressus in plumbo haberet. Ea enim natura est calaura, ut que in typo formæque dextra sunt, evadant expressa sinistra, & e contrario - - - Primus, qui ejusmodi levi & perturbati ordinis memnerit, fuit Petrus Damiani, qui post Christi millesimum vixit, scripsit.

Annulus *Piscatorius* solam exhibet imaginem D. Petri habitu piscantis è navicula. Hunc *Brevibus* Pontificiis XV. appositum fuisse, tradit Mabillonius laudatus, cum antea Pontifices eo uterentur ad obfigandas privatas epistolas, quas nunc obfignant symbolis gentilitiis.

Brevia, ut ait idem Mabillonius, dicuntur, quod brevi viâ seu manu remotis omnibus ambagibus, absolvuntur; quippe qua à Pontifice, ut plurimum, spontè & absque rei longa discussione conficiuntur. Bulla verò ea de causa fiunt, ut diuturniores sint, & illa potissimum, qua Cardinalium subscriptione firmata, & Consistoriales dicuntur. Vide Cardinalem Petram Procem. in Comment. ad Constitutiones Apostolicas §. 1. & 2. & annotat. ad Clementem IV.

XCVIII.

LEO III.

ANNO CHRISTI 795.

CONSTANTINI VI. PORPHYROGENITI SOLIUS 6.

Postridie obitum Hadriani, eo ipso die, quo sepulturæ mandatus est, in ejus locum Leonem III. pii filium, Romanum, & Romanæ

D 4

Bar. an. 795. §. 40. Pag. §. 3, A 1. 796. §. Ec- 16. 17.